

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljaliti pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2:50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petil vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 18.

V Gorici, v soboto dne 5. marca 1910.

Leto XII.

Novi železniški načrti na Goriškem.

(Konec.)

III.

Briska železnica.

Ideja o zgradbi briske železnice je bila spočeta povodom zadnjih državno-zbornskih volitev in je imela poseben namen. Vkljub temu se je misel o briski železnici v Brdih zelo udomačila, in vse ljudstvo goji iskreno željo, da bi se ta misel udeleževala. Zato se je pa tudi deželni zbor resno baval ž njo.

Velika zapreka proti izvršitvi te železnice je pomanjkanje jedne glavne doline v Brdih, kakoršne se nahajajo na Vipavskem, Tolminskem, Kobariskem itd. Vsled tega je pa tudi težko zjediniti vse prebivalstvo za jedno ali drugo črto. Da bi se to omogočilo, sklical je deželni odbor po naročilu deželnega zbora z dne 17. februarja 1907 v Šmartno sestanek, kateremu je prisostvoval odbornik prof. Berbuč in kateri se je vršil dne 16. julija istega leta.

Na tem shodu se je vsaj toliko doseglo, da so vsi navzoči zastopniki brislih občin razen dveh sprejeli predlog, naj bi peljala železnica od državnega kolodvora skozi Brda v Čedad z dodatkom, naj bi se zgradila tudi postranska proga od Jenkovega preko Bračana v Kormin.

To je naznanil deželni odbor c. kr. namestništvu v Trstu s toplim priporočilom, naj bi isto naznanilo ta sklep c. kr. železniškemu ministerstvu, katero naj bi potrebno ukrenilo za izvršitev tega načrta.

Vkljub temu, da je deželni odbor pospešil odgovor na svojo vlogo, ni dobil do sedaj še nobenega obvestila od ministerstva, kaj namerava storiti v tem oziru. Menda so strateški pomisleki temu krivi.

Ker je pa zadeva zelo važna in je potrebno kaj storiti v svrhu olajšanja velikega prometa v Brdih, baval se je železniški odsek v zadnjem zasedanju zopet s tem vprašanjem ter predložil po svojem predsedniku prof. Berbuču zbor-

nici sledečo resolucijo, ki je bila v seji dne 16./2. 10. soglasno sprejeta:

1. Vabi se visoka vlada, da obrne svojo pozornost briski železnici, da ugotovi iskrenim željam prebivalstva v Brdih in v ta namen vse potrebno ukrene, da se ta železnični načrt čimprej uresniči.

2. Med tem pa naj visoka vlada pospeši in olajša promet v Brdih s pomočjo avtomobilskih občil.

IV.

Predlog za podaljšanje železniških črt.

Kakor v obče znano, goji vipavsko ljudstvo vže davno željo, da bi se podaljšala vipavska železnica od Ajdovščine do katerekoli postaje južne ali državne železnice na Kranjskem.

V tem oziru so storili potrebne korake goriški in kranjski državni poslanci, osobito dr. Gregorčič in dr. Žitnik vže 1. 1906, potem ko se je deželni odbor goriški izrazil za potrebo takega podaljšanja. Ta prizadevanja so imela vseh, da je upravni svet vipavske železnice dobil od vlade nalog, preiskrati potrebnih načrtov za podaljšanje te proge vsaj do Št. Vida.

Dne 18. aprila 1. 1906 se je vršila tudi tozadevna revizija proge od Ajdovščine do Št. Vida. Prvi del načrta od Ajdovščine do Vipave je bil od vseh v to poklicanih činiteljev odobren, dočim se je oglašil proti načrtu od Vipave do Št. Vida, kakoršnega je predložil upravni svet vipavske železnice, zastopnik vojnega ministerstva, ki je zahteval, naj bi ta proga šla po nanoškem pobočju tako, da bi ležala postaja Št. Vid uže 60 do 80 m nad vasjo v svrhu, da bi se s tem omogočilo podaljšanje železnice do Razdrtega z normalnim vsponom 25‰.

Vsled grdih neopravičenih napadov v listih je opustil upravni svet od istega časa misel na podaljšanje vipavske železnice, in je bil v to tem bolj opravičen, ker bi šla podaljšana črta izključno le po kranjskih tleh in je potemtakem v prvi vrsti to le zadeva Kranjcev.

V novejšem času so se tudi bratje na Kranjskem zdramili in so se začeli resno baviti s podaljšanjem vipavske železnice.

Ker podpira deželni zbor goriški vse, kar ima namen pospešiti blagovito v deželi, podpiral je tudi to strmljenje bratov onkraj Hublja s tem, da je sklenil v seji dne 16./2. 10. tozadevno resolucijo na vlado.

Toda v deželi imamo še drugih potreb. Izkreno želi vse prebivalstvo v gorah, da bi se podaljšala tudi črta od Kobarida do Trbiža ali kake druge postaje državnih železnice. Isto tako želi gorenji del Krasa, da bi se znezala postaja Štanjel z Divačo, kar bi bilo menda tudi iz strateških ozirov velike važnosti.

Oziraje se na vse te želje in potrebe predlagal je železniški odsek deželnemu zboru sledečo resolucijo, ki je bila sprejeta dne 16./2. 10.:

„Visoka vlada se pozivlja, da obrača svojo pozornost prepotrebni podaljšanju vipavske železnice do Vrhnike ali Postojne, istotako podaljšanju proge Sv. Lucija-Kobarid do Trbiža ali kake druge postaje državnih železnice, in konečno naj jemlje resno v poštev zgradbo železnice, ki bi neposredno vezala postaji Štanjel in Divačo.“

Vinski davek.

Te dni smo čitali v nekem humorističnem listu, da predloži poslanski zbornici finančni minister Bilinski v kratkem času tudi zakonski načrt, s katerim se nalaga davek na povodnji in da bodo morali plačevati ta davek oni, ki so bili po povodnji oškodovani. In prav ta pomenljivi dovtip nam je prišel na misel, ko smo doznali, da je predložil finančni minister Bilinski v torkovi seji poslanski zbornici zakonski načrt, tičoč se davka na vino, davka, ki bi neizmerno oškodoval, ako ne celo uničil naših vinogradnikov, katerim dandanes že popolnoma zapira sapo

vinska kriza, s katere odstranitvijo si belijo glave prav zadnje dni vsi oni, katerim je količak pri srcu blagor vinogradnikov. Ni li to največja ironija, da ravno v istem času, ko si drugi belijo glave, kako bi odstranili vinsko krizo, da bi opomogli našim vinogradnikom, ki stoje na robu gospodarskega pogina, pravimo, da prav v istem času predloži avstrijski finančni minister oziroma avstrijska vlada poslanski zbornici načrt zakona, s katerim se mora vinska kriza še bolj poostriiti ter postati tako osodepolna, da popolnoma uniči naše vinogradnike. Proti tej nameri finančnega ministra se morajo upreti vsi zastopniki našega ljudstva.

Določbe prvega paragrafa zakonskega načrta glede vinskega davka, katerega je vlada predložila v torek poslanski zbornici bi bile sicer za vinogradnike nekoliko ugodne.

Sedaj iznaša splošni davek 5 K 94 v od hektolitra vina, in 1 K 48 v od hektolitra sadjevca. V nekaterih krajih je ta davek mnogo nižji. Po vladnem načrtu naj bi se vinski davek znižal na 4 K od hektolitra vina, odnosno na 3 K 60 v od vinskega mošta in na 1 K od sadjevca. Ta davek bi se pobiral v vseh kronovinah, izvzemši Dalmacijo in zaprta mesta.

Določba prvega paragrafa bi bila torej ugodna za vinogradnike. Toda naslednje določbe so naravnost nesprejemljive. Vladni načrt namreč določa, da bodo morali vinski davek plačevati:

1. Vsakdo in od vsega vina, ki ga ali kupi ali doma pridela. Davka prosto je le tisto vino, ki prihaja v prosta skladišča in iz kleti v drugo klet istega vinogradnika v isti ali sosedni občini. Kdor je to pogruntal, ta je morda pil mnogo vina, gotovo pa mu ni znana splošna vinska kriza.

2. Dalje bodo morali plačevati davek vsi mali vinogradniki, ki na drobno prodajajo vino, torej v posodah do 50 litrov.

3. Plačevali bodo davek vinogradniki, ki točijo svoje vino „pod vejo“ (v osmicah).

Ako bi vladni načrt postal zakon, bodo se vinske zaloge na ta način obdačile s 1. septembrom 1910.

Vinskega davka bi po vladnem načrtu ne plačevali:

1. Vinogradniki od svojega vina, ki ga porabijo doma za družino. Torej hoče vlada pozneje določiti, koliko vina dovoli vinogradniku davka prostega. Ta določba je zopet skrajno kruta. Finančni stražniki bi povsod v klet vtilkali svoje nosove ter vinogradnikom in njihovim družinam merili želodce.

2. Davka prosto bi bilo vino v zaprtih mestih, koder že sedaj vlada pobira vinski davek.

3. Davka prosto bi bilo vino za kis, žganje in pokušnje, ter vino, kolikor ga kdo potrebuje na potovanju.

Vlada računa, da bi se vinski davek zvišal za 6 milijonov, torej podvojil.

Posebe bi bilo obdačeno vino v steklenicah. Od steklenice raznega kipečega vina v vrednosti 5 K bi iznašal davek 50 v, od 5 do 10 K cene davka 1 K, od 10 do 20 K davka 2 K, od dražjega vina pa 5 K. Kot cele steklenice veljajo one ki drža nad 425 ku-

Radi nagrade!

(Burka v enem dejanju.)

Spisal: Dragotin Voderpice.

(Konec.)

Funtek. Šla je nagrada po vodi!

Trsek. Zdaj sem takšen kakor prej. Denar je šel, za njim pojde še Micika!

Funtek. Je že šla! Davi mi je povedala žena, da bo drugi mesec poroka. Vzela bo tvojega prijatelja glavarjevega kočijaža Jerneja.

Trsek. Tristo zelenih! Zdaj je vse končano. Tako sem jezen, da bi žreblje grizel. (Proti Gašperju.) Kaj pa ti tukaj stojiš in gledaš? Vun se poberi, če ne te bom še zaprl!

Gašper. Saj grem.

Trsek. Le pojdi! Za tako mevžo nimamo prostorov v naših zaporih. (Ga pahne skozi vrata.)

Funtek. Adijo Benetke!

Trsek. Gobezdalo neumno!

V listje poidi spat, kaj kvasiš o

ljudi! Ves naš častitljivi redarski stan si danes osramotil. Tepec zabiti!

Funtek. Kaj čvekaš pesoglavac neumni, ti še kaj takega nisi zmožen.

Tebe so oni dan pijanci zvezanega na lojtrih prinesli na policijo, ker si bil tako pijan, da še hoditi nisi mogel.

Trsek. Tebe so pa v hlev zaprli k svinjam!

Funtek. (Mu hoče dati klofuto.) Na! Tukaj imaš mevža!

Trsek. (Na vse grlo) Gospod komisar! Pomagajte, pomagajte!

Komisar. Sram vaju bodi, zanikneža! Ves vajin prepir sem slišal! Lepe stvari si očitata! Ali ne vesta, da je pijančevanje najbolj poniževalna strast! Pijanec je neumejši od živine! Radi nagrade sta se prepirala? Za sedaj vama je sicer nagrada všla po vodi. Toda, poslušajta!

Funtek. Saj poslušava, g. komisar!

Komisar. Dobro! Nagrado, in sicer vsak 250 kron lahko vidva dobita

Trsek. O, ljuba Micika, hočem reči, ljubi gospod komisar, povejte nama, kako prideva do take sreče!

Komisar. Le poslušajta, in dobro si zapomnita! Vidva preveč pijeta in po krčmah denar zapravljata! (Funtek in Trsek povesita glave.) Teden h tednu vidva skoraj gotovo zapravita po nepotrebnem vsak po pet kron. Glejte, to je vaša nesreča! Sklenita danes trdno, da se bosta krčme ogibala kot živega vraga. In vsako soboto položita onih pet kron, katere sta sedaj redno zapila, v hranilnico. Po pretoku enega leta pa pogledjta, kaj sta prihranila. Celo leto ima 52 tednov. Vsak teden po 5 kron znese torej 260 kron. Toliko svoto si samo v enem letu prihranita. V desetih letih pa 2600 kron! Kaj pa imate od pijančevanja? Nič! Da, še manj kot — nesrečo in bolezen!

Funtek. (Ginjeno.) Lepa hvala g. komisar za vaš poduk!

Trsek. Odprli ste nama oči!

Komisar. Veseli me, da sta prišla k spoznanju! Sedaj na na delo! Z Bo-

zborovanju je govorila p. n. gospica Irma Pirjevec o varčnosti in marljivosti, ki ste potrebni vsakemu dekletu. Nje govor je bil zelo ugajal. Društvenice so ji na koncu prav živahno ploskale. Duhovni voditelj dr. A. Pavlica je govoril o počitku sedmega dne in njega posvečevanju.

Gospica Marica Podgornik je poročila o denarnem stanju društva. Blagajniški preostanek je znašal koncem leta 1909 K 4638.01. Društveno premoženje je znašalo K 4748.01.

Ob koncu zborovanja so bile volitve. Izvoljene so kot odbornice: P. n. Abram Gabriela, Pirjevec Irma, Makuc Karolina, Dugar Neža, Podgornik Marica, Kermavner Marija, Štrukelj Neža, Zajec Alojzija, Primožič Alojzija in Žnideršič Josipina; kot namestnice: P. n. Lutman Uršula, Tomazon Marija, Vovk Ana, Ročan Uršula, Erjavec Marija in Kovačič Ivana; kot pregledovalke računov: P. n. Makuc Eliza in Bremec Marija.

Novoizvoljeni odbor bo imel prvo sejo dne 19. t. m. ob 4. pop.

Vozniki pozor! Zaradi poprave Solkanske ceste je voznikom prepovedano voziti po njej od mitnice do Gorisčeka. Vozniki, ki pridejo iz Solkana imajo voziti po prvi cesti, ki vodi k državnemu kolodvoru, od tu pa po pokopališni ulici v mesto. Nazaj se mora po isti poti. Kdor se ne drži teh naredb, bo kaznovan na globo do 200 K.

Izginil je deček. Dne 2. t. m. je izginil strojevodju državne železnice Josipu Lebeda, stanujočemu v pokopališni ulici št. 15, 11 letni sin Josip, učenec prvega razreda tukajšnje realke. Deček je visok približno 1 m 30 cm, je plavolas, še precej šibek. Nosi sivo obleko ter kratke hlače, srajco belo s plavimi črtami, čepico kakor mornarji. Deček govori nemško, italijansko in nekaj tudi slovensko. Kdor bi kaj vedel o dečku, je naprošen, naj obvesti o tem očeta ali pa policijo.

Konsumno društvo v Mirnu bo imelo svoj prvi občni zbor tretjo nedeljo marca, t. j. 20. t. m.

Vojaška vest. Tukajšnji brigadir generalmajor pl. Stöger je imenovan za zapovednika armadne strelne šole v Bruck-u na Litvi.

Električna železnica Opčine - Sežana. — Železniški minister je izjavil v železniškem odseku, da bodo predhodna dela za električno železnico Opčine-Sežana dovršena do konca t. m. in se bo tedaj imel jasen pregled s finančnega stališča. Vojno ministerstvo, ki se je početkoma upiralo temu projektu, je sedaj opustilo svoje prigovore.

„Podružnica slov. plan. društva“ za Ajdovsko. Vipavski okraj bode imela svoj redni občni zbor dne 12. sušca 1910 ob 8. uri zvečer v hotelu gosp. Ivana Šapla v Šturiju s sledečim dnevnim redom: 1) Pozdrav predsed-

nika; 2) poročilo tajnika; 3) poročilo blagajnika; 4) pogovor o delovanju v prihodnjem letu; 5) pogovor o inicijativi cerkljanske podružnice glede preustrojitve plan. društva; 6) volitev novega odbora. O d b o r.

† **Miroslav Hubmayer.** V sredo je umrl v Sarajevu znani Ljubljčan Miroslav Hubmayer v 69. letu svoje starosti. V svoji mladosti je Hubmayer prepotoval Balkan ter se udeležil nešteti vstaj proti Turkom. V bojih se je izkazal nevstrašenega junaka. Po okupaciji Bosne je živel v Sarajevu kot uradnik.

Odprti lokarni. Od 6. do 13. t. m. bodeta imeli ponočno službo lekarni: Pontoni-Liberi.

Umrl je v pondeljek na Vrdu pri Vrhniki tamošnji tovarnar in posestnik g. Karol Kotnik. Za glavnega dediča je postavil družbo sv. Cirila in Metoda, ki dobi s tem nad 400.000 kron.

Dar monsignora Bulića. Kakor znano, je monsignor Bulić odložil svoj državnozbornski mandat, ker še ni državni zbor odobril njegove volitve. S tega stališča se monsignor Bulić tudi ni udeleževal sej državnega zbora in ni jemal dijet. Zaostale svoje dije 15.000 kron je daroval monsignor Bulić ubogim dijakom splitske občine.

Izvrsten mož. — V Pulju je neki Emil Kopetzky svoji ženi ukradel hranilnično knjižico, denar in dragocenosti v vrednosti 60.000 K in nato pobegnil.

Da bo luč petrolejka boljše svetila, naj se dene v posodo, v kateri se hrani petrolej malo množino v prah stolčene kafe. Košček kafe velik kakor lešnik, zadošča za več tednov.

Kako se je prišlo do pivnika. — V neki papirnici v Berkshiru je neki nepazljivi delavec pozabil djati klej v za papir potrebno zmes. Gospodar, opazivši to, odpusti delavca iz službe. Pri poskusu če se more pisati na „pokvarjen“ papir je pa gospodar opazil, da tak papir popije črnilo. Previdni tovarnar je na to počel veliko reklamo za ta papir in tako obogatel.

Droblinice.

„Veleizdajniški“ proces se bliža k svojemu koncu. Kakor poroča iz Zagreba korespondenca „Keleti Ertesito“, dovrši stol sedmorice do konca marca revizijo aktov „veleizdajniškega procesa“, na kar bo sodba kraljevega sodišča uničena in vsi obtoženci oproščeni.

Prvi slovaški dnevnik je pričel izhajati v Budimpešti z imenom „Slovensky dennik“. Urednik mu je znani slovaški rodoljub Hodža.

Telefonični brzojav. — Trije danski inženirji so iznašli pripravo, s katere pomočjo je mogoče obvestiti naročnika telefona, četudi tega ni pri te-

lefonu. To se napravi na ta način, da se zveže s telefonsko napravo klaviatura, ki mehanično deluje kot pisalni stroj. V klaviaturi mora biti vedno pripravljen papir, na katerem se z navadnimi črkami natisne telefonično poročilo. Naprava ni draga, kar je pa glavno, je to, da funkcionira pri vsaki razdalji.

Dunajski operni pevec Demuth je v gledališču v Černovicah zadet od kapi umrl med predstavo.

Mednarodni vinarski kongres se bo letos vršil v Bruselju o priliki svetovne razstave. Sodelovati sme vsak trgovec, ki se prijavi do 1. aprila t. l.

Velikanski škandal na Francoskem. Odkritja velikanskih poneverjenj v arzenalu Lyonu so silno senzačna. Tri inženirje so že zaprli, eden uradnik je, ko se mu je naznanila aretacija, skočil skozi okno in se ubil. Izvedlo se je 15 hišnih preiskav pri liferantih.

Finančna stiska na Češkem. — V torkovi seji češkega dež. odbora se je sklenilo pod predsedstvom deželnega nadmaršala princa Lobkowitza odpustiti vsled slabega deželnega finančnega položaja 280 bolnikov iz deželne blaznice. Ta sklep se tiče onih bolnikov, ki niso preveč slaboumni in nevarni občinstvu. Sklenilo se je tudi, pozvati dež. šolski svet, naj razmotriva o odpravi neobligatnih predmetov na ljudskih šolah, s čemur bi se prihranilo 74.000 K. Končno se je tudi sklenilo, da se v drugem polletju ustavi izplačilo okrajnim šolskim fondom nakazanih 83 milijonov K za učiteljske plače.

Velikanska goljufija v New-Jorku. — V New-Jorku so razkrili te dni velikansko goljufijo. V zadnjem času je bila naznanjena nova zveza parobrodov iz New-Jorka v Bordeaux z zelo nizkimi voznimi cenami. Ljudje so se za vozne listke kar trgali. V malo dneh je bilo razprodanih za 1 in pol milijona dolarjev (7 in pol milijona Kron) voznih listkov. Sedaj pa se je pokazalo, da ta zveza sploh ni nikdar obstojala. Upriporjena je bila velikanska goljufija. — Ko so goljufi nabrali denar, so enostavno pobegnili.

Gospodarske vesti. Kmetijski svet na Dunaju.

(Konec.)

Sedaj gre za to, da se to zalaganje od kmetovalcev za vse potrebščine izvrši. V to pa treba organizacije kmetovalcev, ker vojaška uprava zahteva predpisano kakovost blaga, kakeršnega posamezni kmetovalci pogostoma ne zmorejo. Združeni pa v gospodarskih zadrugah, zmorejo na pr. čistilnikii žito

tako pripraviti, da odgovarja predpisom dobavanja. — Zato je v dotični odsek sestavljen ne le načela, po katerih naj vojaška uprava postopa pri nakupovanju potrebščin za armado, ampak tudi navodila, po katerih naj se organizujejo gospodarske zadruge, da bodo zamogle prevzemati vsakovrstno zalaganje armade, tako da bodo zmožni tudi za cele vojne kore zalaganje prevzeti.

V kratkem bo pri vojnem ministristvu zborovala komisija, ki bo določila navodila in načela, po katerih se ima izvrševati dobavanje potrebščin za armado in kmetijsko ministristvo bo tam zastavilo vso svojo moč in besedo, da se vse dobavanje preskrbi direktnim kmetijsk. producentom, kar pa bo mogoče izvesti le, če se kmetovalci združijo, zato je odsek tudi soglasno pritrdil, da naj imajo pri dobavanju prednost zadružne gospodarske zveze, oziroma gospodarske zadruge, potem še le posamezni večji kmetovalci. Rekel bi kdo, zakaj ne bi posamezni večji kmetovalci imeli iste pravice. Na to je odgovoriti, da skušnje uče, da zalaganje od posameznih kmetovalcih je pogostoma pokazalo nedostatke in če bi se ti pogostoma ponavljali, bi vojaška uprava zamogla na take nedostatke kazati in otežkočeno bi bilo kmetijskemu ministristvu zagovarjati direktno dobavanje. Gospodarske zadruge in njih zveze zamorejo priskrbeti si potrebnih skladišč, oprave, strojev za pripravljanje nadobavnega blaga, tako da bo vojna uprava morala priznati, da direktno nabavljanje ni le nič manj zadovoljlivo ampak, kakor uspehi kažejo, za vojno upravo tudi cenejše. Kmetijsko ministristvo bo v posebni okrožnici vse gospodarske zadruge poučilo, kako postopati in če bodo kmetovalci združeni umeli pravo svojo nalogo, bo končno po tolikoletnem naporu dosežen cilj, katerega so si stavili skrbni umni kmetovalci, ki so po vsej pravici zahtevali, da se vojaška oblast pri nakupovanju

Dobra poceni zdrava

mora biti resnična kava za družino. To je pa Kathreiner Kneippova sladna kava, toda le tedaj, kadar je gospodinja previdna in pri nakupu izrečno poudarja ime Kathreiner in vzame le izvorne zavitke s tem imenom in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Najboljše manufakturno blago
po zelo nizki ceni se dobi v „Krojaški zadrugi“!

„Krojaška zadruga“ v Gorici.

Med drugim omenjamo:

Krasne SPOMLADANSKE modne volne, svilę za Blouse, Zephyr za moške srajce, Perkale, Satine, Batiste, Platno Panama, sukno za moške obleke, perilo za opreme nevesti, za hotele in restavracije. CENE SO STALNE.

Trgovina se nahaja v novih prostorih nasproti starim pod številko 6.

Via Garducci številka 6 (Gosposka ulica.)

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago in pripravljen sem jih zastoj in franco razposlati kamorkoli. Naš sloves glede na okus in izbero je pač nedosegljiv in popolnoma smo prepričani, da nas ne more prekositi nobena trgovina naše stroke. Pred vsem poudarjajoč solidnost naše trvdke ter zagotavljajoč najcenejšo postrežbo, prosim, da si ogledate našo zalogo, da se vsak sam lahko prepriča o resničnosti naših besed.

TEODOR HRIBAR.

Steklenice z mirnim vinom bi bile obdačene v vrednosti do 1 K s 4 h itd. Merilo za nameravani davek je torej cena vina.

Od kipečgavina v steklenicah bi dobila država okroglo 1.100.000 K davka, in sicer od domačega okroglo 500.000 kron, od tujega do 600.000 kron.

Poslanci iz vinorejskih krajev bodo vse storili, da onemogočijo vladni načrt. Saj je znano, koliko sitnosti imajo s finančno stražo posestniki, ki iz domačih pridelkov kuhajo žganje. In sedaj naj bi bili še vinogradniki oblagodarjeni z vladnimi čuvaji. Ako so pivovarnarji preprečili zvišanje davka od piva, imajo mnogo več razlogov mali in srednji vinogradniki.

Račun

društva: „Slovensko sirotišče“
za l. 1909, predložen občnemu zboru
dne 3. marca 1910.

1. Blagajniški preostanek	
koncem l. 1908 K	14.152.66
2. Dohodki v l. 1909	19.035.70
Skupaj K	33.188.36
Stroški v l. 1909	7.444.59
Blagajniški preostanek	25.743.77

Ta preostanek se nahaja:

1. V posojilnicah K	20.630.20
2. Pri zasebnikih in občinah	3.622.—
3. V ročni blagajni	1.491.57
Skupaj K	25.743.77

B I L A N C A.

Imovina:

1. Hiša in zemljišče K	79.810.—
2. Pohištvo	240.—
3. Blagajniški preostanek	25.743.77
Skupaj K	105.793.77

Dolgovina:

1. Dolg pri posojilnici K	56.000.—
2. „ „ „ zasebniku	2.000.—
Skupaj K	58.000.—

Imovina K 105.793.77

Dolgovina 58.000.—

Čisto imetje K 47.793.77

Jos. Pavletič, l. r., predsednik.
Dr. Andrej Pavlica, l. r., blagajnik.

Račun pregledala in našla v redu:
I. Pirjevec, l. r. A. Jakončič, l. r.

Dopisi.

Iz Mirna. V sredo je umrla v Mirnu gospa Frančiška vdova Šinigoj v 69. letu. Pokojnica je bila mati g. Jos. Šinigoj-a, učitelja v Sestlanu.

Pretekli teden prinesle so rojenice tukajšnjemu črevlarju Meketu Nemec preobilan dar — trojčke, ki so pa kmalu umrli.

Sežanščina. Glas se širi, da so volitve za kmečke občine sežanskega in komenskega okraja, ki so nastale potrebne vsled odpovedi dr. Gregorina, razpisane in da se bodo vršile v prvi polovici aprila. Če je to res, ne vemo. (Res je. Op. ur.) Vemo pa, da enkrat se bodo vršile. In takrat vprašajmo Kraševci dr. Gregorina, ako bo silil v ospredje, čemu se je odpovedal poslanstvu, čemu je provzročil ravno nam Kraševcem, ubogim trpinom, nove stroške, čemu smo ga izvolili in se zanj pehali, koga je vprašal, da sme storiti tak usodepolni korak! V zbornici je imel ostati in tam zastopati naše koristi po vzgledu poslanca dr. Stepančiča, kateremu smo bili pri volitvah neopravičeno nasprotni. Sedaj mora vsled trme Gregorinove spet celi Kras na noge! Koga bomo volili? Gregorina gotovo ne! Ta nas je dovolj enkrat nabrisal! Bomo še govorili o tem. Gregorin naj ostane v Trstu!

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek je pričela poslanska zbornica s prvim čitanjem državnega proračuna za leto 1910 in je nadaljevala razpravo o nujnem predlogu poslanca Grafenauerja v zadevi železniških nemških uradnikov na Koroškem nasproti slovenskemu občinstvu, zahtevajočemu vozne listke v slovenskem jeziku.

Pri nadaljevanju prvega čitanja državnega proračuna se je oglasil v sredo k besedi ministerski predsednik baron Bienerth. Baron Bienerth je priporočal zbornici, naj sprejme državni proračun, saj je redno-rešen proračun najboljši znak normalnega parlamentarnega življenja v vsaki državi. Nadalje je zapel baron Bienerth staro pesem o naklonjenosti vlade do vseh narodnosti. Nato je začel govornik govoriti o nalogah zbornice. Po njegovem mnenju bi morala zbornica še v sedanjem zasedanju rešiti zakonski načrt glede socialnega zavarovanja, davčne vladne predloge, predloge glede reorganizacije železniške uprave, vprašanje glede italijanske pravne fakultete, predloge o paroplovni službi za Dalmacijo in Južno Ameriko, zakonski načrt glede zvišanja pokojnine onim državnim uradnikom, ki so bili upokojeni pred ureditvijo plač leta 1898 itd.

Oglasil se je k besedi tudi poslanec dr. Kramar, ki je v imenu „Slovanske Enot“ izjavil, da ista ne bo spremenila stališča nasproti vladi, dokler se ne spremeni sedanji vladni sistem. Ko so govorili še nekateri govorniki, je prešla zbornica k nadaljevanju razprave o Grafenauerjevem predlogu.

V četrtek je zbornica nadaljevala razpravo o prvem čitanju državnega proračuna ter dokončala razpravo o Grafenauerjevem predlogu. V poslednjo je posegel tudi poslanec dr. Krek, ki je rekel, da bodo nehale vse provokacije in ekscesi same od sebe, ko se bo začelo spoštovati pravico.

Ko je bila nujnost Grafenauerjevega predloga odklonjena, je bila seja zaključena.

Včeraj je dovršila poslanska zbornica prvo čitanje državnega proračuna.

Zbornica je potem razpravljala nujni predlog glede paroplovbinega davka na Labi.

Nujnost predloga je bila enoglasno sprejeta.

Prihodnja seja v torek.

„Slovanska Unija“ in vlada.

„Slovanska Unija“ je sklenila, da bo glasovala tako proti proračunu, kakor proti finančni reformi, ako se ne ustvari pogoji, da se razmerje med vlado in „Unijo“ popolnoma izpremeni.

Baron Bienerth se začne glede delovnega programa s „Slovansko Unijo“ pogajati prihodnji teden.

Železniški odsek.

V železniškem odseku je podal v sredo železniški minister pred vsem pojasnila o vpeljavi strokovnega pouka za železniške aspirante.

Nato se je pečal odsek z vpraševanjem elektrifikacije drž. železnic. Sprejelo se je med drugim tudi resolucijo za elektrifikacijo železnice Trst-Opčina.

Proračunski odsek.

Proračunski odsek je v sredo vsprejel zakonski načrt v zadevi zvišanja pokojnin starih penzionistov in zvišanja pokojnin udov državnih uradnikov in slug.

Tekom debate je izjavil dr. Kramar, da ga je „Slov. enota“ pooblastila v izjavo, da nima nikakega uzroka premeniti svoje stališče napram vladi, dokler se sistem ne spremeni. Z demisijo ministra Schreinerja je ostalo držanje „Slov. enote“ napram vladi nespremenjeno. Izjavil je dalje, da novoslavizem ne gre za spremembo državnih mej,

Nemški nacionalci proti naučnemu ministru grofu Stürgkh-u.

Nemški nacionalci so pričeli zadnje dni hudo gonjo proti naučnemu ministru grofu Stürgkhu. Navidezni povod tej gonji je vpokojenje deželnega šolskega nadzornika Leschanovskega v Inmostu in pa imenovanje Schmoranzerja okrajnim šolskim nadzornikom na spod. Štajerskem. Leschanovski, katerega poznamo že od takrat, ko je bil deželni šolski nadzornik v Trstu, je jako siten in nervozen človek, katerega se je že vse naveličalo, tako da ni bil več za rabo. Nemški nacionalci očitajo grofu Stürgkh-u, da je Leschanovskega zato vpokojil, da je vstregel klerikalcem. Schmoranzler pa je Slovenec in za slovenske ljudske šole more pač biti Slovenec imenovan za nadzornika. To so torej navidezni vzroki, zaradi katerih so nemški nacionalci pričeli gonjo proti grofu Stürgkh-u. Pravi vzrok tiči pa v tem, da je bivši nemški minister Schreiner postal tudi grofu Stürgkh-u, čeravno tudi hudemu Nemcu, prenadležen in je hotel, da mora grof Stürgkh tako plesati, kakor bi on hotel, a si tega grof Stürgkh ni dal dopasti.

Gosposka zbornica

je v sredo vsprejela v vseh treh čitanjih kontingent novincev.

Cesar Fran Josip in knez Nikola.

Cesar Fran Josip je prejel od črnogorskega kneza Nikolaja o priliki obiska avstrijske eskadre v Baru zelo pristrčno zahvalo, na katero je cesar istotako pristrčno odgovoril.

Izgon italijanskih časnikarjev iz Avstrije v italijanski zbornici.

V seji zbornice poslancev je odgovoril ital. zunanji minister na interpelacijo v zadevi izгона italijanskega podanika profesorja Musolinija iz Avstrije. Dal je kratko pojasnilo o stvari ter izjavil, da se gre tu za notranjo-politiško zadevo Avstrije, v katero se Italija ne more umeševati, kakor bi Italija ne trpela, da bi se kaka vnanja država vtikalala v notranje razmere Italije.

Srbija zahteva Sandžak.

Srbski list „Mali Journal“ je objavil članek, v katerem pravi, da zahteva Srbija kot glavni pogoj za pristop k balkanski zvezi, naj ji prepusti Turčija Sandžak proti denarni odškodnini ali pa naj ji Turčija dá Sandžak v najem za sto let.

Iz Uesküba se poroča, da se prevaža orožje in streljivo proti meji. Turško prebi alstivo dobiva orožje. Vsak mož dobi puško in 150 patron. Bati se je splošnega gibanja prebivalstva.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravništvu Iv. Filipič, dekan v Ločniku 15 K, Ant. Koren, trgovec v Gorici 25 K, G. P. Auče 20 K (ravno toliko za „Slov. Sirotišče“ in „Alojzijevešče“).

Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

Jutri

vsi v Gorico v dvorano „Gentral“, kjer se bo ob 4½ popoldne predstavljala žaloigra „Za pravdo in srce“ v petih dejanjih, katero je spisal naš slavní pesnik Anton Medved. Čisti dobiček žaloigre pojde prepotrebniemu „Slovenskemu sirotišču“ v Gorici, katero se najbrže uže letos odpre. Rodoljubi, ki posetijo nedeljsko prireditvev, podprejo obenem stavbo prepotrebne sirotišča. **Žalopira**

predstavljala v Gorici. Zatorej pridite vsi, meščani in deželani, gospodje in kmetje, mladi in stari. Užitek bo izreden. Vstopnina: Sedeži v prvih treh vrstah 2 K, v ostalih 1 K, stojišča 60 vin.

„Soča“ in deželne podpore. „Soča“, ki ne more nikakor preboleti dejstva, da je bilo zadnje deželnozborsko zasedanje tako uspešno in za naše občine tako dobrodejno, kakor malokatoro poprej, išče in stika po vseh koncih in krajih, kjer bi našla kako kost, da bi na njej glodala in hujskala s zavijanjem in z lažjo naše ljudstvo proti svojim poslancem. Tako piše v 23. številki pod naslovom:

„Kljub obupnemu položaju deželnih financ, kljub iskanju posojil, kljub okoliščinam, da ni nikjer novih dohodkov vendar vse polno podpora na desno in levo“ med drugim sledeče: „Ko so delili na desno in levo, je vprašal nekdo: „Za božjo voljo, kaj delate? Kje pa vzeti toliko denarja?“ Modri deželni oče je odgovoril: „A, saj tako ne bo treba vsega izplačati“. Da je to laž, o tem ni treba niti govoriti. Svetujemo pa dotičnemu informatorju „Soče“, naj bi bil, ako ne more že molčati, vsaj toliko pošten, da bi povedal „Soči“ to, kar je v resnici slišal, in naj bi jo ne podpiral v laži, v kateri jej itak noben drugi list ni kos.

Imenovanje v policijski stroki.

Policijski kancelist Florijan Orasch je imenovan policijskim oficialom in je prideljen k policijskemu oddelku goriskega okrajnega glavarstva.

Imenovanja.

— Kancelijski oficijal Henrik Andrian je imenovan kancelijskim adjunktom v IX. činov. razredu; kancelista Ivan Večerina in Pavel Zechner sta pa imenovana kancelijskima oficijaloma X. činov. razreda.

Ljudje prihajajo k spoznavanju.

V zadnjih „Naših zapiskih“ je priobčil znani Abditus članek, v katerem prihaja do zaključkov, ki kažejo, da „Svobodna misel“ izgublja vedno več tal in da ne zadovolji ljudi niti med socialno demokracijo. Socialno-demokračski članek pravi namreč med drugim: „Brez dvoma je, da nam daje krščanski svetovni nazor večjo možnost napredovanja, kakor pa materializem. Zato je krščanstvo še danes filozofsko zmogovito, ker je njegov svetovni nazor močnejši in lepši...“ „Socializem se danes ne more več držati trhle veje filozofičnega materializma. Materializem nas uči, da smo ljudje le neznatni delci velikega mehanizma, brez moči in lastne volje, da izginemo neopaženi in nepogrešani. Namen človekov je zgolj umreti in živeti. Ta življenjski indiferentizem je misleči in čuteči človek zavrgel kot neporabljiv. Socialist pa, ki zahteva novega in boljšega življenja, mora tak življenjski nazor kategorično zavreči. S tem, da prodira in se bojuje socializem proti sedanji družbi in starim nazorom, ustvarja pot novemu čvrstejšemu socialnemu individualizmu, temu pa je krščansko svetovno naziranje vsekakor bližje, kakor pa duševna pustinja materialistiške filozofije“.

Dvorana „Gentral“ v Gorici je popravljena in urejena. Napeljala se je električna razsvetljava tako, da je v dvorani plinova in električna luč. Pobita stekla so se nadomestila z novimi, oder se je nekoliko uredil. Stolice v dvorani so k tlom pritrdjene na zahtevo policije.

Odbor „Slovenskega katol. delavskega društva“ v Gorici je tako le sestavljen: Ivan Gorjup, predsednik, Štefan Kralj, podpredsednik, Anton Grbec, zapisnikar in Luka Dugar, denarničar.

Občni zbor društva „Skalnica“

se je vršil v nedeljo v dvorani „Gentral“ v Gorici.

kmetijskih pridelkov ozira na kmetovalce, ki naj za svoj pridelek dobijo skupilo celo, ne da bi pri tem dobival prekupec del dobička, ki gre producentu, torej poljedelcu.

Književnost.

Romantika. Spesnil dr. Ivan Pregelj. „Narodna tiskarna“. Cena K 150.

„Dom in Svet“ piše o tej knjigi takole: „Tako navaden naslov in ponižna oblika, pa tako ljubeznjive in pri najglobljem viru poezije zajete pesmi! Ivan Pregelj je doma tam, kjer je žgolel goriški slavček Simon Gregorčič; obema je skupna jasnost in neprisiljenost misli, od krščanskega idealizma ublažena otožnost in lepa preprostost v vsej dikciji. Modernemu srcu pa je bližji Pregelj, pa tudi globlje posega v probleme in kaže zelo razvito miselnost, ki se upa do najtežavnejših vprašanj. Pregelj je tudi samsvoj, izviren, in kar bo njegovi zbirki pesmi dalo brez dvoma precejšnjo veljavo, je to, da je pesnik otrok našega katoliškega gibanja. Golgata ali Vstajenje bi se morale te poezije glasiti, zakaj neskončnost krščanstva s svojim samopremagovanjem in mrtvičenjem na eni in s svojo zmago-slavnostjo ter bogapodobno blaženostjo na drugi strani se iz njih zrcali in časih se glasi iz njih akord soroden nedosežni veličini psalmov...“ Dalje govori kritik: „Pregelj si je zasigural za bodočnost častno mesto med našimi pesniki in bogzna, če ne bo kdaj, ako zraste njegova moč do popolnega moštva, s svojimi ideali ogrel nove slovenske generacije... Ali bi Pregelj ne mogel postati glasnik našega katoliškega rinascimenta? Oh, da bi le bilo!“ itd.

Zbirko, o kateri piše naš najboljši leposlovni list tako, mora čitati vsakdo!

Umetniške razglednice. R. Promberger v Olomucu je izdal umetniške razglednice, na katerih se vidijo narodne noše istrskih Hrvatov in Hrvatice, Dalmatincev, Hercegovcev in Albancev iz dubrovnške okolice in pa Dalmatincev iz spljetske okolice. Razglednice so lepe. Serija (10 kosov) stane 1.20 K in se dobe pri založniku v Olomucu.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v GORICI
ulica della Croce šte. 6.

Jakob Miklus
mizar in lesni trgovec
v Podgori
na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)
Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Zahvala.

Podpisani si štejejo v dolžnost, izreči na tem mestu najpristržnejšo zahvalo vsem onim, kateri so v tako velikem številu blagovolili spremiti k večnemu počitku blago nam hčerko oziroma sestro

JOSIPINO SFILIGOJ,

kakor tudi za vsa pismena sožaljna sporočila. Posebno pa bodi izrečena najiskrenejša zahvala častiti duhovščini, gospej Šuc-ovi za lepo opremo mrtvaškega odra, dekletom in sorodnikom za krasne vence, vrlim fantom za prostovoljno preskrbo godbe in pevskega zboru iz Biljane za ginjačo petje. Naj bilo to bi v tolažilo,

al' Ti, predraga nam Pepina
ne pojdeš nikdar iz spomina!

Dobro, dne 3. marca 1910.

Žalujoči stariši, sestre in bratje.

„Kmetstvo delavska gospodarska zadruga“
v Dobravljah na Goriškem

ima v kletih zadrugnih kmetov v Dobravljah, Skriljah, Kamnjah, Brjah, Šmarjah in drugih vasi veliko množino izbornega vipavskega vina. Priporoča se cenj. gostilničarjem in drugim konsumentom. Dobi se od 56 lit. naprej po jako zmernih cenah. Odbor.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Goriški Gospodarski ulici št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 6 K in naprej kilogram.

Franc Novak,
Gospodarska ulica, št. 1.

ZAHVALA.

Tem potom se podpisana srčno zahvaljujeva vsem prijateljem in znanecem, ki so najino nepozabno mater in taščo

Terezijo Toroš roj. Lašič

umrlo dne 18. febr. spremili k večnemu počitku. Iskreno se zahvaljujeva preč. g. kuratu Kurinčiču, slavnemu starešinstvu, učiteljstvu in vsem dobrim domačinom, ki so blagi pokojnici na poti v večnost skazali čast v ogromnem številu.

Bog vsem povrni!

Medana, 1. marca 1910.

Žalujoča

Viktorija in Karol Toroš.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ % (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

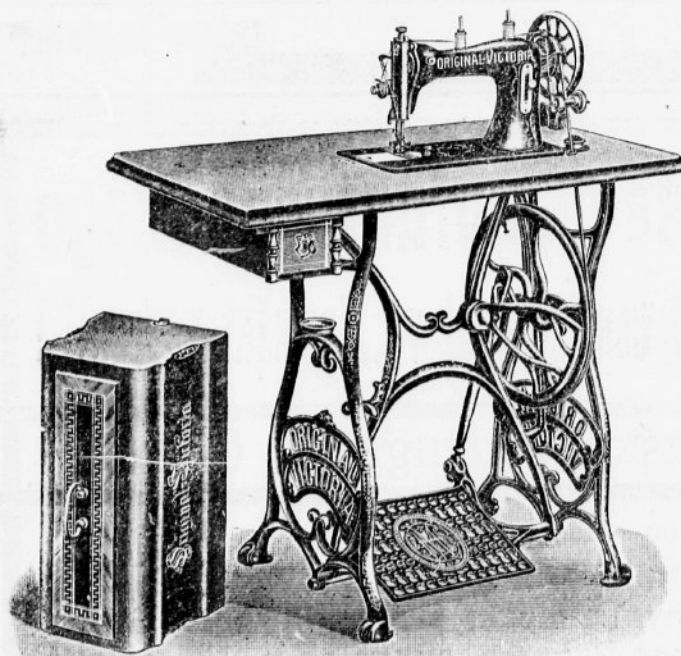
Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroj!
delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroj!
so neprekosljivi za vsako rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroj!
so najpripravnejši za ameno vezenje (rek. amiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno

Original Victoria stroj!
so najboljši izdelki --- dosedaj obstoječih tovarov

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trdk

== Najcenejši in najboljši nakup ==

v modni trgovini

Engelbert Skušek

GORICA

VIA SCUOLE 6.

Za gospode

Srajce
Ovratniki
Za ratnice
Manšete
Gumbe za manšete
Naprsniki
Spodnje hlače
Nar. mnice
Rokavice
Modni telovniki
Nogavice

Dokolenke
Čepice
Dežniki
Paso i
Podveze
Gumbi
Turistov. oprava
Žepni robei
Gamaše
Klobuki

Za dame

Srajce
Hlače
Spodnja krila
Predpasniki
Pasovi
Nogavice
Korseti
Glavniki
Žepni robei
Našitke za perilo
Toaletno milo
Parfum

Cene strogo solidne, postrežba točna.

Cenjenim odjemalcem na deželi pošljem blago na izbero.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)

